

РІШЕННЯ
колегії державного архіву Херсонської області

31 січня 2020 року

м. Херсон

№ 1/1

**Про підсумки роботи архівних установ області за 2019 рік
та завдання на 2020 рік**

Колегія відзначає, що упродовж звітного року архівними установами області в цілому забезпечено реалізацію державної політики у сфері архівної справи і діловодства, належний рівень організації роботи з питань формування, збереженості та використання документальних ресурсів області. Показники плану розвитку архівної справи в області на 2019 рік виконано, за окремими напрямками – суттєво перевиконано. Національний архівний фонд поповнено новими комплексами документів, збільшилась кількість користувачів архівної інформації. Прискорено темпи цифровізації архівних документів у державному архіві області.

Приведено у відповідність до вимог законодавства організаційно-правовий статус 17 державних архівних установ низової ланки та 3 архівних відділів міськрад, їх виокремлено в юридичні особи публічного права. Статус відділу надано 16 державним архівним установам проти 7 у 2018 році. Збільшено штатну чисельність працівників архівних відділів Високопільської, Каланчацької, Олешківської райдержадміністрацій, Голопристанської та Каховської міськрад, всього 6,25 од.

За рахунок місцевих бюджетів профінансовано низку заходів, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази галузевих установ у Білозерському, Великоолександрівському, Генічеському, Голопристанському, Каховському, Новотроїцькому, Олешківському, Скадовському, Чаплинському районах, містах Каховка, Нова Каховка, Херсон. Загальний обсяг видатків за рахунок місцевих програм склав 721,0 тис. грн проти 352,8 тис. грн у 2018 році. Зокрема, в архівних відділах Новотроїцької райдержадміністрації встановлено пожежну сигналізацію в сховищі, Олешківської – реконструйовано автономну систему опалення, Голопристанської, Каховської – придбано обладнання для кондиціонування повітря, Херсонської міськради – виготовлено проект та покрито вогнезахисним розчином стелажі. Збільшено на 206 пог. м стелажне обладнання в архівах м. Гола Пристань, Великоолександрівського, Високопільського, Скадовського, Чаплинського районів.

За кошти державної програми з інформатизації державним архівом області придбано книжковий сканер та 3 ноутбуки.

Зросли на 19% у порівнянні до минулого року надходження від платних послуг, до державного бюджету залучено 513,2 тис. грн, з них 68 % – за науково-технічне опрацювання документів на договірних засадах. Найвищі результати досягнуто архівними відділами Верхньорогачицької (29,5 тис. грн), Новотроїцької (35,7 тис. грн), Олешківської (27,9 тис. грн), Чаплинської (21,4 тис. грн) райдержадміністрацій, державним архівом області (255,7 тис.

грн). Кошти направлено на обслуговування засобів охорони приміщень, технічне обслуговування вогнегасників, придбання картонажів. За рахунок спецкоштів державним архівом області виконано ремонт даху будівлі № 1 площею 275 кв. м.

Підготовлено проекти та видано 24 розпорядчих акти голів районних державних адміністрацій, 7 рішень міських рад з галузевих питань, що забезпечило спрямування роботи галузі у правове русло, покращення умов зберігання архівних документів.

На постійне зберігання прийнято 11 429 од. зб. НАФ з паперовою основою, планові показники перевиконано на 38%. Започатковано 21 фонд. Найбільші обсяги управлінської документації надійшли до державних архівних установ Бериславського, Великоолександрівського, Голопристанського, Скадовського районів (768-907 од. зб.), архівних відділів Херсонської (1 157 од. зб.), Новокаховської (823 од. зб.) міських рад. Забезпечено приймання документів окружних виборчих комісій з виборів Президента України та позачергових виборів народних депутатів України 2019 року.

На державний облік поставлено 23 133 документи особового походження проти 2 164 у 2018 році. Створено окремі колекції документів про учасників революції Гідності, Антитерористичної операції на сході України та волонтерського руху в архівних відділах Великоолександрівської, Чаплинської райдержадміністрацій. Нині виокремлені колекції таких документів мають 8 державних архівних установ та архівних відділів міськрад.

Державним архівом області прийнято 22,5 тис. документів особового походження родинного фонду Лебедів, краєзнавця Масленка Є.Т., фотохудожника Рилєєва В.П.

На 9% перевиконано планові показники з приймання аудіовізуальних документів, до фондів архівів надійшло 425 од. обл.

Зросли на 29,8 тис. од. зб. фонди трудових архівів області та склали 306,8 тис. справ з кадрових питань (особового складу) ліквідованих підприємств, установ, організацій. До трудового архіву м. Херсона надійшли документи херсонських суднобудівного заводу та бавовняного комбінату.

Упродовж року до складу НАФ включено 16 590 од. зб. управлінської документації, погоджено описи 8 289 од. зб. з кадрових питань (особового складу), 169 номенклатур справ установ.

Розроблено та вдосконалено 192 інструкції з діловодства, впроваджено 154 положень про архівні підрозділи, 127 – експертні комісії. Перевиконання планових показників на 64% зумовлено, зокрема, процесами оптимізації структури місцевих державних адміністрацій, необхідністю оновлення діючих нормативно-правових документів відповідно до вимог Типових інструкцій з діловодства, документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55 (зі змінами).

На договірних засадах в області упорядковано 7 653 од. зб. управлінської документації, 3 412 – з кадрових питань (особового складу), що на 31% перевищило планові завдання.

Тривало опрацювання комплексів документів сільських рад області об'єднаних територіальних громад. Упродовж року архівними установами області упорядковано документи 45 реорганізованих сільських та селищних рад. Станом на 01.01.2020 по встановлений термін упорядковано документи 99 рад, дату реорганізації – 82, що склало відповідно 90 та 75 відсотків від їх кількості.

Упорядкування документів виконано трудовими архівами Білозерського, району, м. Нова Каховка та м. Херсон, всього 1 663 од. зб. проти 1445 од. зб. у попередньому році.

Архівними установами області проведено 59 семінарів з питань розвитку архівної справи та діловодства. Державним архівом області ініційовано та взято участь у проведенні семінару для осіб, відповідальних за архіви та діловодство об'єднаних територіальних громад, що відбувся на базі обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

Здійснено 199 перевірянь установ – джерел комплектування НАФ, з них 129 – комплексних. Державним архівом області проведено комплексні перевірки стану архівної справи в Іванівському, Каховському, Олешківському, Скадовському районах, підсумки розглянуто на засіданнях колегії архіву.

Завершено реалізацію завдань Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ в області на 2015–2019 роки. Перевірено наявність 149 752 справ (116%). За підсумками перевірянь втрати справ в архівних установах не зафіксовано. В архівному відділі Новокаховської міськради виявлено 8 справ, що перебували в розшуку. Станом на 01.01.2020 в державному архіві області обліковано 39, архівних відділах і секторах райдержадміністрацій – 88, Новокаховської міської ради – 1 455 справ у розшуку.

У державному архіві області виявлено 180 біоуражених справ. Для призупинення руйнівних процесів проведено їх дезінфекцію, оброблено приміщення сховищ будівлі архіву № 2.

Забезпечено виконання планових показників з реставрації та ремонту 19,4 тис. арк. документів, переважно метричних книг ХІХ–ХХ століть.

Тривала робота з виявлення унікальних документів, переглянуто 4 115 од. зб. управлінської документації державного архіву області.

Архівними установами закаталогізовано 513 од. зб. документів НАФ, 613 од. обл. аудіовізуальних документів.

Оцифровано 194 од. зб., створено майже 40,0 тис. арк. копій документів. Виконувалось оцифрування довідкового апарату, у першу чергу – описів справ дорадянського періоду, розміщення їх на вебсайті архіву. Нині оприлюднено відсканований 301 опис 98 фондів.

Архівними установами області проведено низку заходів до державних свят, ювілейних подій Української революції 1917–1921 років, 75-річчя утворення Херсонської області. Загалом підготовлено і проведено 20 теле-, радіопередач, оприлюднено 94 публікації, організовано 76 документальних виставки, у тому числі про історичні події краю. Практикується інформування громадськості про діяльність архівів на сторінках веб-сайтів державних органів та органів місцевого самоврядування.

Упродовж року державними архівними установами та архівними відділами міськрад області виконано 12 323 запити на архівну інформацію (2018 рік – 13 029), з них 9 029 – соціально-правового характеру.

Трудовими архівами виконано 17,8 тис. соціально-правових довідок, що на 5% більше у порівнянні до 2018 року.

Зареєстровано 413 дослідників, які понад 1,9 тис. разів відвідали читальні зали та сектори користування документів архівних установ.

Важливим заходом у галузі інформатизації стала робота нового вебсайту державного архіву області, який приведено до єдиних вимог щодо сайтів державних органів. За 3 місяці функціонування його відвідало 1,9 тис. користувачів.

Завершено науковий проект за програмою «Архівні зібрання України» з анотування описів справ фондів державного архіву області, розпочатий у 2006 році. Видано друком останній том – спеціальний довідник «Державний архів Херсонської області. Фонди органів та організацій Компартії України та ЛКСМУ в Херсонській області: анотований реєстр описів». Підготовлено та видано збірку документів із серії «Бібліотечка архіву» «Спецпереселенці. З історії розвитку бавовництва на Херсонщині у 30–40 роки ХХ століття: збірник документів» (вип. 23), її визнано переможцем обласного конкурсу «Краща книга Херсонщини 2019».

Разом з цим, колегія відзначає низку проблемних питань, які потребують вирішення та вжиття додаткових управлінських рішень.

Не вдалося привести у відповідність до чинних вимог організаційно-правовий статус архівного відділу Херсонської міськради, який не виокремлено в юридичну особу публічного права, державної архівної установи Нововоронцовського району, яка продовжує функціонувати як сектор райдержадміністрації.

Не вирішено питання переміщення архівного відділу Великолепетиської райдержадміністрації, який розміщено в приміщенні приватної будівлі попри закінчення терміну дії угоди на оренду.

Потребують додаткових приміщень державні архівні установи Бериславського, Високопільського, Каланчацького, Нововоронцовського районів, архівний відділ Новокаховської міськради, де завантаженість сховищ перевищила 100%. За розрахунками, потреба в додаткових архівосховищах на короткострокову перспективу становить 300 кв. м, стелажному обладнанні – 900 пог. м.

Актуальною проблемою комплектування залишається висока завантаженість сховищ державного архіву області, У зоні його комплектування

потребують негайної передачі на державне зберігання 43,5 тис. справ. Кількість таких справ у джерелах комплектування державних архівних установ районного рівня збільшилась на 1,8 тис.

Не профінансовано галузеві заходи програми соціально-економічного та культурного розвитку області на 2019 рік, якими передбачалось здійснити комплекс заходів з облаштування будівлі державного архіву області системами пожежної сигналізації та пожежегасіння, проведення відновлювально-реставраційних робіт фасаду будівлі № 2, створення фонду користування на документи НАФ.

Обмеженим залишається рівень фінансування заходів місцевих програм розвитку архівної справи на 2017–2021 роки, який, попри зростання впродовж року на 10%, склав лише 28% від планових обсягів. Не профінансовано з місцевих бюджетів галузеві програми Бериславського, Великолепетиського, Верхньорогачицького, Високопільського, Іванівського, Каланчацького, Нижньосірогозького районів.

Не усунуто загрозу збереженості документів НАФ в архівних установах Великоолександрівського, Верхньорогачицького, Високопільського, Каланчацького районів, приміщення яких не облаштовано пожежно-охоронною сигналізацією.

Продовжується скорочення кількості установ – джерел формування НАФ, переважно через реформування структури державних органів. Їх загальна кількість зменшилася на 5%, у зоні комплектування архівних відділів, секторів райдержадміністрацій вибуло 56 установ.

Потребує прискорення робота архівного відділу Олешківської райдержадміністрації щодо впровадження нових нормативно-методичних документів з діловодства та архівної справи в установах, третина з яких продовжує керуватися в роботі застарілими актами.

Постійної уваги потребує забезпечення збереженості архівних документів сільських, селищних рад, що реорганізуються відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», формування мережі архівних підрозділів об'єднаних територіальних громад. Через неповноту складу (втрату) документів експертно-перевірною комісією державного архіву області повернуто на доопрацювання описи справ Олександрівської сільської ради Каланчацького району.

У результаті оптимізації структури місцевих державних адміністрацій скорочено на 9 од. чисельність працівників державного архіву області, по 1 од. – архівних відділів Бериславської та Голопристанської райдержадміністрацій, що значно ускладнило виконання завдань і функцій архівних установ, збільшило навантаження на фахівців.

Враховуючи зазначене, з метою подолання проблем архівної справи області та забезпечення подальшого її розвитку, колегія

ВИРІШИЛА:

1. Визнати діяльність архівних установ області у 2019 році задовільною.

2. Схвалити план розвитку архівної справи в області на 2020 рік (додається).

3. Керівникам державних архівних установ, архівних відділів міськрад забезпечити:

3.1. Виконання показників плану розвитку архівної справи в області на 2020 рік.

3.2. Виконання показників Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ в області на 2020–2024 роки.

3.3. Удосконалення контролю за виконанням квартальних показників річних планів-звітів роботи архівних установ.

3.4. Здійснення заходів щодо фінансування місцевими бюджетами галузевих завдань, визначених програмами розвитку архівної справи на 2017–2021 роки, програмами соціально-економічного та культурного розвитку на 2020 рік.

3.5. Надійну експлуатацію архівних будівель і приміщень, систем їх життєзабезпечення, посилення охоронної і пожежної безпеки сховищ.

3.6. Покращення умов збереження документів НАФ, зміцнення матеріальної бази архівних установ.

3.7. Контроль за станом упорядкування архівних документів за встановлені законодавством строки їх зберігання в архівних підрозділах органів виконавчої влади для здійснення переходу на електронний документообіг.

3.8. Впровадження в роботу установ – джерел комплектування НАФ інструкцій з діловодства, розроблених на підставі нової редакції Типових інструкцій з діловодства, документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55 (зі змінами).

3.9. Надання методичної і практичної допомоги об'єднаним територіальним громадам з питань організації діловодства та архівної справи.

3.10. Відкритий доступ до архівної інформації та довідкового апарату, задоволення законних прав та інтересів юридичних і фізичних осіб.

3.11. Популяризацію архівних документів до пам'ятних дат, подій та ювілеїв визначних особистостей в історії України та краю.

4. Державному архіву області:

4.1. Забезпечити цифровізацію процесів архівної справи та подальше впровадження електронного діловодства.

4.2. Продовжити створення електронних копій документів НАФ для фонду користування, забезпечивши постійний контроль за якістю їх виготовлення.

4.3. Започаткувати проект суцільного оцифрування описів справ постійного зберігання та оприлюднення їх на сайті.

4.4. Доручити заступнику директора архіву – головному зберігачу фондів (Мякота І.В.) взяти під особистий контроль стан упорядкування архівних документів в установах – джерелах формування НАФ у зоні комплектування архівних відділів Великоолександрівської, Горностаївської, Олешківської,

Скадовської райдержадміністрацій, Каховської міськради та вжити заходів, спрямованих на виправлення ситуації, що склалася.

5. Керівникам архівних відділів, секторів райдержадміністрацій, міськрад області налагодити взаємодію з трудовими архівами, архівними підрозділами місцевих рад з питань забезпечення збереженості та використання документів з кадрових питань (особового складу) ліквідованих підприємств, установ та організацій.

В. о. голови колегії,
в. о. директора архіву

Галина ПРОЦЕНКО

Секретар

Дмитро ГАНЧЕНКО